

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA .....

Prețul abonamentului:		Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumărațiune și inserțiuni administrației „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș Telefon Nr. 30.	Prețul inserțiunilor:	
Un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei	
Pe jumătate de an	25 „			
Pe un pătrar de an	12 „			
Pe număr	1 Leu.			

Nr. 4491 E ex 1922.

Notă oficială

cătră Prea On. oficii protopresbiterale și On. oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Se atrage atențiunea Prea On. Oficii protopresbiterale, precum și a On. Oficii parohiale la dispozițiunile concluzului congresual din anul 1878 cu privire la înființarea unui fond mitropolitan, conform cărui concluz în fiecare an la sărbătoarea „Arătarea Domnului” are să se poarte un tas separat în toate bisericile din mitropolie în folosul aceluși fond.

Sumele adunate sunt a se trimite Prea On. Oficii protopresbiterale pe lângă raport cel mult până în 1 Martie 1923, iar de acolo se vor înainta Consistoriului nostru diecezan în legătură cu un conspect general, de unde apoi se trimite banii Consistoriului mitropolitan.

Caransebeș în 30 Noembrie 1922.

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Tr. Badescu.

Semi-centenarul Soc. „România Jună” din Viena.

O scrisoare a Reginei MARIA.

Societatea academică socială literară „România Jună” din Viena, a primit cu ocazia semi-centenarului său următoarea scrisoare dela regina Maria:

„Cu deosebită bucurie am aflat că Societatea Academică „România Jună” din Viena, sărbătorește în acest timp jubileul ei de o jumătate de veac de ființă și fin cu acest prilej să aducă prinosul urărilor

ce din adâncul inimei și cu nemărginită dragost fac pentru propășirea acestui focar de cultură românească, care în totdeauna a intrupat simbolul unității naționale și a înfrățirii românilor de peste tot locul

Ca și neuitata, întru fericire răposata Regina-poetă Carmen Sylva, am admirat necontenit avântul și dorul de neam ce pururea a însuflețit tineretul românesc adunat de pretutindeni laolaltă la vatra „României Jună” în jurul focului sacru al unității naționale, păzit, ca de niște vestale fără prihană, de agerii noștri slăcați din toți munții, din toate plaiurile, văile și câmpiile românești.

Încă de pe vremurile când neamul nostru era oropsit sub jugul unor nații străine, „România Jună”, cu viziunea ce un tineret entuziast și cu cugetul curat al iubirii de neam trebuie să aibă, și-a dat seama că românii de peste tot locul sunt „un trup și un suflet” și au dat astfel o mare pildă de solidaritate națională și adevărată frăție.

Cu dragoste de mamă înduioșată pentru copiii ei iubii sunt încredințată că și în viitor „România Jună” va sluji de pavază a unității noastre naționale.

Fie ca și de azi încolo duhul marelor Voevod Mihai, al lui Micu, Șincai, Lazăr, Asachi, Eminescu și al celorlalți apostoli ai neamului nostru, întinerit și deșteptat, să fie facla călăuză a copiilor și nepoților noștri.

Fie ca pilda de înfrățire națională dată de „România Jună” pe vremurile cele mai vitrege pentru neamul nostru, să dăinuiască și să fie urmată de frații noștri de pretutindeni.

Fie ca jertfele făcute de noi toți pentru întregirea neamului să fie de toți sfințite pentru binele patriei comune una și nedespărțită.

Fie ca tot românul să mărturisească că are unul și același suflet, că este dintr-o tulpină și vede într-o lumină, lumina patriei mărite.”

MARIA
Regina României.

Predică la sărbătoarea M. Ierarh Nicolae.

„Indreptător credinței și chip blândetelor”.....

Iubiților Creștini!

Prilej de *îmbărbătare*, de *reculegere*, de *lărie* și *liniște* sufletească sunt sfintele sărbători, așezate de S. S. Părinți în amintirea sfinților, cari s'au învrednicit și au strălucit prin o viață curată și bine plăcută lui Dumnezeu.

Ele sunt pentru creștinul adevărat, popasul drumețului ostenit, care la umbra răcoroasă a arborelui dela marginea drumului să *reculege*, de a putea urmări cu mai multă putere drumul oboșitor și greu. Și precum călătorul are lipsă de puțină odihnă, spre a-și întări membrele trudite, tot astfel și noi creștinii trebuință avem a ne opri câte pe o clipă în mersul vieții noastre, spre a ne întări și reculege în fața năcazurilor și ispitelor de tot felul. Sfintele sărbători menite sunt de a ne răcori sufletele de arșița preocupărilor zilnice, de a ne îndemna a urma pildelor strălucite ale Sfinților, cari desbrăcându-se de lutul peritor, au îmbrăcat vestmântul curățeniei sufletești.

Un astfel de *prilej de înnoire* a puterilor noastre sufletești; un asemenea *popas* binevenit truditelor noastre suflete, frământate de atâtea griji efemere, ni-l întinde cu atâta dărnicie, cu atâta dragoste sânta noastră biserică.

E sărbătoarea marelui Ierarh Nicolae, Arhiepiscopul din Mira Lichiei!

Viața acestui sfânt, care cu „smerenia a răstigmat cele înalte, iară cu sărăcia cele bogate” ne-o pune înainte sfânta biserică, ca și noi să ne îndemnăm a urma cu credință calea *blândetii*, a *înfrânării*, a *milosteniei*, a *curățeniei* sufletești. Căci acest mare Ierarh blând era cu oși, înfrânat dela toate plăcerile și poftele trupești, nilostiv cu cei săraci și lipsiți și apărător înocent al acelor învățături sublimе, cari au aprins în inimile oamenilor *săclia* dragostii adevărate. De aceea și maica biserică preamărește cu tot dreptul pe acest mare Ierarh, care era „podoaba arhierilor, mărirea părinților, izvorul minunilor, oșitorul cel mare al credincioșilor”; pe acest învățător al înfrânării, carele cu minunile sale umplut tot pământul de miresele dulci ale credinței în Mântuitorul Cristos.

Să ascultați numai iubiților creștini, cine fost sfântul Nicolae și ce minuni a săvârșit El!

Sfântul Nicolae a trăit în veacul al 3-lea, în timpul împăraților romani Dioclețian și Maximian. Acești împărați fiind mari dușmani ai creștinilor căutau în fel și chip să-i facă să se pede de legea lui Cristos. Și pentru aceea sunneau pe bieții creștini la fel și fel de munci

care de care mai grozave și cumplite. Erau dese arderile de vii pe rug, răstignirile și sfâșierile de fiarele sălbatice. Cumplit suferiau bieții creștini torturile la cari erau supuși — pentru credința lor curată — dar întodeauna mulțămii, că împărtășesc soarta amară a marelui răscumpărător al neamului omenesc. Pentru *dragostea* cea mare, pentru *credința* lui nestrămutată cătră sfânta lege a Mântuitorului Cristos și sfântul *Nicolae* a suferit chinuri, bătăi, năcazuri nesfârșite, aruncat fiind în cele din urmă de împărații fără suflet în temniță, împreună cu alți creștini. Toate aceste chinuri însă le-a suferit cu multă răbdare, bine știind, că a pătimi pentru un ideal atât de sfânt și de mareț — ca legea creștină — e nu numai frumos și înălțător, dar și plăcut lui Dumnezeu.

În temniță a stat sfântul până a venit pe tron împăratul Constantin cel Mare, care fiind cu inimă bună cătră dreptii creștini, l-a slobozit atât pe dânsul, cât și pe ceilalți martiri. Eșind din temniță, slăbit trupește, dar cu atât mai mult întărit sufletește, nu înceta a *propovădui* dreptele învățături ale lui Cristos pretutindenea pe unde ajungea; nu înceta a *face bine*, a *ajuta*, a *mângăia* pe cei săraci și lipsiți. Pentru sufletul său curat, pentru inima sa cea bună era ținut în mare cinste de oameni, cari vedeau întrânsul pe un om bineplăcut și ales al lui Dumnezeu. Ca Arhiepiscop în Mira a lucrat ca un adevărat apostol pentru binele și fericirea tuturor și nici un om nu să ducea dela dânsul nemângăiat și ne-ajutorat. Și cu tot dreptul aveau să-l cinstească oamenii, căci atât în viață, cât mai ales după moarte a făcut mulțime de minuni. Astfel odată a scăpat dela moarte 3 oameni nevinovați arătându-se în vis împăratului și muștrându-l pentru nedreptatea față de ei. Dar să vă povestesc o minune și mai mare, ca și care prea puține s'au întâmplat.

Înainte vreme trăia în Tarigrad un om cu frica lui Dumnezeu și credincios. El avea obiceiul prea frumos, de a se duce des la s. biserică cu hramul S. Nicolae, unde să ruga ferbinte, cerând milă și ajutor pentru sine și familia sa. Odată având el a călători cu corabia pe mare cu mai mulți corăbieri, își luă rămas bun dela ai săi și se sui în corabie. Preste noapte, fiind în mijlocul mării, corăbierii au voit să întoarcă pânzele, căci vântul îi mânase într'altă parte. Să deșteaptă din somn și omul acela credincios, voind să ajute celorlalți soți ai săi, dar din nefericire — fiind și întunec — să împiedecă și căzû în mare. Vântul porni corabia înainte, așa că corăbierii nu-i putură ajuta nimic. El însă strigând, începû a să ruga cu căldură Sfântului Nicolae, ca să-i ajute și minune..... așa ud cum era să pomeni a avea

deodată în mijlocul casei sale. Toți ai casei, cari îl știau plecat pe mare să înspăimântara, ba veniră și vecinii auzind sgomot și aprinzând luminarea, care nu le fû mirarea, când îl văzură stând în mijlocul casei, curgându-i apă de mare din haine. Deocamdată toți stăteau înmărmuriți, ba el însuși să mira de puterea, care l-a adus din mijlocul mării la casa sa. Venindu-și în fire și îmbrăcându-se apoi în haine curate, cu toți s'au dus la biserica S. Nicolae, unde cu lacrimi ferbinți s'au rugat și i-au mulțumit pentru această minunată scăpare dela moarte sigură. Iar vestea acestei minuni a ajuns și prin alte sate, din cari se pornia mulțime de oameni spre biserica Sfântului Nicolae, căruia cu genunchii plecați îi aduceau rugăciuni de laudă și preamărire.

Iată, iubiți creștini, ce mare putere are *rugăciunea* și de cât ajutor se împărtășește omul *credincios*. Dacă am sta acum să ne cercăm inimile noastre, am vedea cât de departe suntem de omul acela, cu care S. Nicolae a făcut o așa de mare minune. Mulți dintre noi fug de rugăciuni, trec cu *nepăsare* pe lângă sfânta biserică și nu iau aminte la glasul ei de mamă iubitoare „veniți la mine toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi odihni pre voi“. Multora nu *rugăciunea* le place, ci mai ales *vorbele rele, batjocurile, sudălmile* pe cari cu multă patimă le aruncă nu numai semenilor săi, ci chiar și lui Dumnezeu. De unii ca aceștia zice Mântuitorul că „venin varsă din gura lor“. Unora ca acestora le-a secat *dulceașa iubirii*, li-s'a întunecat mintea și inima creștinească, din care purcede Duhul *adevărului*, care povățuește pe om pe calea *luminii și a dreptății* eterne; iar cui i-s'a întunecat mintea și inima, acela e vrednic de plâns căci nefericit va fi în veci.....

Ca să ne putem face însă vrednici de darul și ajutorul lui Dumnezeu; ca să ne putem încununa cu cununa fericirii și mulțămirii sufletești, veniți fraților, să urmăm pilda omului credincios, cu care S. Nicolae a făcut o minune atât de mare; veniți mai ales la Sf. biserică; căutați a vă împodobi inimile cu toate acele frumoase *virtuți*, cari au împodobit pe „îndreptătorul credinței, chipul blândețelor și învățătorul înfrânării“ pe marele Ierarh Nicolae; căci iată marele praznic al *Mântuirii* neamului omenesc să apropie..... și *fericit* va fi acel creștin, care cu *fruntea înălțată*, cu *inima curată*, cu *candela aprinsă* va putea eși întru întâmpinarea mirelui din peștera Vifleemului..... Amin.

Nicolae Chicomban
preot în Ghilad.

Un cuvânt la reformarea învățământului religios

de Dr. Petru Barbu

(Urmare și sfârșit)

7. Două lecțiuni de model din Catehism.

I.

1. Regula de credință*

Ce dorește fiecare om?

Fiecare dorește să fie fericit (71)**.

Care om este fericit?

Fericit este omul, care aici pe pământ este mulțumit cu sine și cu soarta sa iar dincolo de mormânt are parte de vieța de veci (71).

Cine poate fi fericit?

Fericit poate fi celce ascultă și păzește cuvântul lui Dumnezeu (71).

Cum se numesc oamenii, cari ascultă și păzesc cuvântul lui Dumnezeu?

Drepți sau sfinți (24).

Ce înțelegem sub cuvântul lui Dumnezeu?

Sub cuvântul lui Dumnezeu înțelegem adevărurile, descoperite de Dumnezeu oamenilor pentru fericirea lor (24 și 71).

Cum a descoperit Dumnezeu oamenilor adevărurile sale?

Dumnezeu a descoperit oamenilor adevărurile sale deadeptul sau prin trimișii săi, cari sunt patriarhii, prorocii, Domnul nostru Iisus Hristos și apostolii (24, 36, 46 și 48).

Prin ce au dovedit patriarhii, prorocii, Iisus Hristos și apostolii trimiterea lor dumnezeiască?

Prin minuni, prorocii și o vieță sfântă (27 și 46).

Ce este minunea?

Minunea este o lucrare extraordinară în natura văzută, care lucrare nu poate fi produsă de puteri naturale, ci numai prin atotputernicia lui Dumnezeu (25 și 43).

Ce este prorocia?

Prorocia este o prevestire limpede și sigură a unei întâmplări viitoare, ce nu se poate prevedea cu mintea omenească, ci numai prin atotștiința lui Dumnezeu (46).

Unde se află cuvântul lui Dumnezeu descoperit oamenilor înainte de Hristos?

În „Moise și proroci“ adevărat în cărțile Testamentului vechiu (71).

Cum a vestit Iisus Hristos și apostolii cuvântul lui Dumnezeu?

Iisus Hristos a vestit cuvântul lui Dumnezeu numai cu graiu viu, apostolii cu graiu viu și în scris (75 și 92).

Unde se află scris cuvântul lui Dumnezeu vestit de Iisus Hristos și de apostoli?

În cărțile Testamentului nou, care împreună cu

* Reprodușă din cartea mea „Catehism“. Ediția X, Caransebeș 1921, pag. 3—6.

** Materia istorică din cărțile mele de religie pentru școlile primare e distribuită în 135 istorioare. A 71-a istorioară este „Parabola despre săracul Lazar“, reprodușă mai sus. Din aceste istorioare am abstras maximul de cunoștințe și învățături bisericesti, indispensabile unuilev, care absolvă școala primară. În *Catehism*, sunt sistematizate aceste învățături. Numerii, ce urmează fiecărui răspuns din lecțiunile reprodușe aci, indică istorioara, din care s'a abstras răspunsul.

cărțile Testamentului vechiu compun sfânta Scriptură sau Biblia (94 și 112).

Ce este sfânta Tradițiune?

Sfânta Tradițiune este cuvântul lui Dumnezeu predat oamenilor cu graiu viu de Iisus Hristos și de apostoli și păstrat din generațiune în generațiune până în zilele noastre (94).

Unde se află adevărurile sfintei Tradițiuni?

În cărțile bisericești, în hotărârile sinoadelor și în scrierile sfinților părinți (94 și 112).

Cum putem noi ajunge la cunoștința adevărilor descoperite de Dumnezeu și a dobândi fericirea dorită?

Ascultând și păzind toate, câte învață biserica dreptcredincioasă (ortodoxă), care singură învață întreg și curat cuvântul lui Dumnezeu (94).

De câte feluri sunt învățăturile bisericii?

Învățăturile bisericii sunt de patru feluri și adică: I. Învățătură de credință sau Dogmele bisericii. II. Învățătură morale sau Morala bisericii. III. Învățătură referitoare la cultul dumnezeesc sau Liturgica bisericii. IV. Învățătură referitoare la Disciplina bisericească (92).

II.

2. Învierea morților.....

Ce se întâmplă când omul moare?

Când omul moare, sufletul lui se desparte de trup; trupul intră în pământul, din care e luat, iar sufletul merge la Dumnezeu (20, 69, 71).

Pentru ce merge sufletul la Dumnezeu?

Ca îndată după moarte să fie judecat și să primească răsplata sau pedeapsă pentru faptele, ce le-a făcut în trup (20, 69, 71, 75).

Cum se numește judecata, căreia este supus sufletul îndată ce se desparte de trup?

Judecata particulară (71).

Ce răsplată primesc sufletele dreptilor?

Sufletele dreptilor se bucură în cer de o fericire amăsurată faptelor lor bune; iar pe pământ sunt cinste și chemate de credincioși în ajutor (20, 71).

Ce pedeapsă primesc sufletele păcătoșilor?

Sufletele păcătoșilor merg în iad, unde este durere și scârbă și suspinare (20, 71).

Pot sufletele morților face ceva pentru mântuirea și fericirea lor?

Sufletele morților nu pot face nimica pentru mântuirea și fericirea lor; credincioșii vii însă le pot ajuta prin rugăciuni și jertfe (71).

Ce învață biserica prin cuvintele Simbolului: „Aștept învierea morților“?

Biserica învață, că în ziua cea de apoi toți oamenii, cari au murit vor învia (73, 75).

Cum se va întâmpla învierea morților?

Sufletele morților se vor împreună cu trupurile lor pământești și așa toți morții vor fi iarăși vii (25, 73).

Cum vor fi trupurile oamenilor după înviere?

Trupurile oamenilor după înviere vor fi nemuritoare și anume ale dreptilor vor străluci ca soarele (75).

Pentru ce vor învia morții?

Morții vor învia, ca să ia parte la judecata universală împreună cu viii, cari vor fi rănași și ale căror trupuri încă se vor schimba și vor fi nemuritoare (75).

*

Iată cum se prezintă aceste două lecțiuni din Catehism în

Programa analitică a Religiei în școlile primare

Clasa VI. — Catehismul. — 2 oare săptăm.

Oare	Lecțiuni din Catehism	Istoriile, din cari s'au făcut abstracțiunile	Materia practică
2	1. Regula credinții	24, 25, 27, 36, 43, 46, 48, 71, 75, 92, 94, 112,	Cetiri din Biblie și scriitori bisericești referitoare la învățăturile abstrase.
1	12. Învierea morților	20, 25, 69, 71, 73, 75.	Cetiri ca sus. Rugăciuni și jertfe pentru repotați.

Asemenea programe analitice se compun și pentru școlile secundare.

8. Încheiere.

Sunt 30 de ani, de când mă ocup cu învățământul religios în școlile noastre.

Lucrările mele pe acest teren au fost și sunt apreciate de bărbați competenți*.

Am deja stabilite planuri de învățământ și manuale de Religie lucrate pentru școlile primare și secundare, aprobate în eparhiile Arad și Caransebeș și luate la cunoștință de Ministerul Instrucțiunii.

Puțin ar fi de adaus la aceste manuale, ca ele să corespundă pe deplin ideilor expuse în această disertație.

Îmi încheiu Cuvântul cu următoarele propuneri:

1. Să se susțină și unde nu sunt să se introducă cel puțin două oare de Religie pe clasă la săptămână și elevii să asiste la întreaga liturghie duminică și în sărbători.

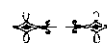
2. O anchetă mitropolitană să fie concretizată cu stabilirea materiei de Religie distribuită în lecțiuni pentru școlile noastre.

3. Să se introducă editarea oficială a manualelor de Religie, ca să se delature greșelile și să se curme specula.

4. Să se înființeze o Societate, ai cărei membrii ordinari să fie toți profesorii de teologie și catihetii, și să se editeze o Revistă catihetică.

E timpul suprem!

* Vezi „Școala modernă și Religie la noi“, Caransebeș, 1916. Pag. 15 ss.

Noul Comitet agrar

Dispozițiile cu privire la Comitetul agrar, cuprinse în Legea pentru reforma agrară din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, cât și în Regulamentul pentru aplicarea acestei reforme au fost înlocuite cu altele și anume:

Pe lângă Ministerul agriculturii și domeniilor s'a înființat un organ superior numit „Comitetul agrar” servind ca instanță de revizuire și ca organ consultativ al Ministrului.

Ministrul agriculturii și domeniilor este de drept președinte al acestui comitet.

Comitetul agrar are ca competență:

Judecarea tuturor cererilor de revizuire cu privire la hotărârile definitive ale instanțelor de fond în materie de expropriere, însă limitată numai la cazurile de violare a legii sau greșita ei interpretare.

Cererile de revizuire se fac de părțile interesate, cari au figurat la instanța, care a pronunțat hotărârea, ce se atacă cu revizuire sau de reprezentanții Statului.

Cererea de revizuire se adresează președintelui Comitetului agrar în termen de două luni dela pronunțarea hotărârilor, care se atacă cu revizuire.

Pentru hotărârile pronunțate înainte de promulgarea legii din 28 Octombrie 1922, termenul de două luni începe dela această promulgare.

Comitetul agrar hotărăște în chip definitiv asupra comasării, schimburilor și retrocedărilor de terenuri, asupra caracterizării regiunilor, atât din punct de vedere al situațiunii geografice, cât și din punct de vedere al desimeii populațiunii.

Comitetul agrar este deasemenea și organul consultativ al Ministerului agriculturii și domeniilor.

Să încurajăm construcțiile

Cine încurajează construcțiile de clădiri, încurajează toate meseriile și artele. De nouele clădiri se bucură nu numai inginerii cari fac planurile și întreprinzătorii zidari cari le ridică, ci și dulgherii, lăcătușii, geamgiii, zugravii, fabricanții de mobile și de parchete, lustragiii etc. cari toți au de lucru, când se clădește ceva în stil mare. O construcție mare, la care sunt angajați atâția măestri și artiști, ia uneori proporții de adevărate evenimente sociale și artistice. Și mai mult se întâmplă aceasta când construcția noiei clădiri nu e orice clădire de rând, ci e menită să fie un palat cultural cu muzeu și bibliotecă, casă națională, teatru sau

așa ceva. Atunci trebuie gust și pricepere neasemănat mai mare ca la obișnuitele clădiri particulare. Cei vechi (Grecii și Romanii) foloseau toată arta și iscusința neamului lor la clădirile publice, pe când la cele private abia erau cu băgare de seamă. Să aibă unde dormi și unde mânca. Atâta tot. Incolo lumină, căldură, comoditate foarte puțină. Tot ce lipsea acasă, găsea Grecul sau Romanul, dar mai ales Grecul, cu prisosință în templele și agoralele publice. La noi, la Români e chiar întors. Dacă te duci la București, te isbește murdăria și totala negrijă de cele publice. Busturile și statuile marilor noștri bărbați de stat și poeți sunt într'o murdărie și negrijă de care ar trebui să ne fie rușine obrazului. În schimb, pe cât e de murdară și neîngrijită strada și piața capitalei, pe atât e de curată, de luminoasă, de atrăgătoare cutare sau cutare locuință particulară a cutărui sau cutărui bogătaș al nostru. Împrejurarea aceasta încă arată stările triste și educația greșită dela noi.

Vrând să schimbe întru câțva aceste stări și să dea altă direcție spiritului public, atrăgându-i luarea aminte spre cele publice mai mult decât spre cele private, „Asociațiunea” (Astra) vrea să încurajeze construcțiile publice în mai multe orașe ale țării, edificând sau adaptând case naționale cu muzee și biblioteci publice din veniturile marelui ei întreprinderi culturale care este loteria ei. De aceea e datoră fiecărui cetățean și Român adevărat să facă posibile toate aceste construcții și superioare manifestații ale artei naționale, cumpărând cât mai multe bilete dela loteria Asociațiunii. Biletul costă 20 lei și se capătă la toate băncile, primăriile comunale, direcțiunile școlare, administrațiile de plasă, etc.

Ș T I R I

Sfântul Sinod, care a ținut zilele aceste mai mult ședințe, a terminat proiectul de lege al unificării și autonomiei bisericii ortodoxe române. Biserica noastră fost declarată dominantă în stat.

Pentru marele mitropolit Andrei Șaguna. Institutele teologice și pedagogice diecezan au serbat și în anul acesta amintirea în veci neuitatului mitropolit Andrei Șaguna în ziua sf. Andrei, prin rugăciuni în sf. biserică și prin festivaluri. La institutul teologic a vorbit P. On. Dn. protopop A. Ghilii, a disertat despre viața și activitatea lui Șaguna clericul de curs III. DI I. Medelcau diacon. Au mai fost coruri și declamări. P. Sf. Sa. DI. Episcop Iosif a dat tinerimei prin o frumoasă cuvântare ocazională învățături și îndemnuri prețioase. La institutul pedagogic a vorbit DI prof. A. Bușiu, a disertat elevul de cl. VIII N. Găvan, au fost coruri și declamări potrivite.

Parastas. Duminecă, s'a celebrat în biserica sf. Ioan din Cimitir parastas pentru regretatul asesor consistorial și referent școlar Ștefan Jianu. Au trecut 4 ani dela moartea acestui tiner fruntaș însuflit pentru idealul nostru național și pentru tot ce e frumos și moral. A participat și corul reuniunii noastre de cântări. Mulțime de prieteni și cunoscuți au asistat la acest act de pietate. La mormântul reposatului a rostit câteva cuvinte sincere de aducere aminte profesorul Alex. Buțiu.

Dar marinimos. Dl Vasile Popa, proprietarul filaturei de mătasă dela Logoj a pus la dispoziția P. Sf. Sale părintelui episcop Iosif suma de 20.000 Lei pentru prevederea orfanilor din Caransebeș fără deosebire de limbă și naționalitate cu haine și încălțăminte la sărbătorile Crăciunului. Suma a fost predată destinațiunei. Fapta nobilă se laudă de sine.

Sfințirea bisericii din Clopodia. Creștinul adevărat Achim Iser primar și cantor din comuna Clopodia, pătruns de simțământul sublim al religiei și de dragostea nemărginită față de sf. biserică, fără a lua în considerare greutatea vâștii de azi și fără a se cugeta la spesele enorme ce le poate avea, a renovat sf. biserică ort. română din loc atât exteriorul cât și interiorul, provăzându-o și cu un pod coral admirabil, care până acuma a lipsit cu desăvârșire. Toate aceste lucrări susnumitul Achim Iser le-a săvârșit cu mâna sa proprie. Această biserică s'a sfințit conform canoanelor existente, la ordinul autorităților noastre bisericești la praznicul Intrării în biserică prin mandatarul ppsc M. On. Domn George Olde paroh în Ferendia și prin On. Domn Miron Băleanu paroh în loc. Mandatarul ppsc a fost întâmpinat la drumul Surducului de un banderiu frumos în frunte cu directorul școlar Ioan Albaiu și cu marele binefăcător Achim Iser, iar la ușa bisericii de On. Domn Miron Băleanu paroh, de veteranul Nicolae Iser și de președintele comitetului parohial Ioan Popa. Ungerea cu sf. mir s'a făcut dimineața între orele 7 și 8, după care act a urmat sf. liturgie. Răspunsurile liturgice le-a cântat corul de bărbați sub conducerea primarului Achim Iser, iar cântările tipiconale au fost executate de Dnii inv. din Ferendia Aureliu Crăciun și Trifu Lunca și de inv. Dir. Ioan Albaiu. La priceasnă mandatarul ppsc parohul George Olde a ținut o cuvântare plină de învățături bune și folositoare. După terminarea sf. liturgii a urmat banchet în locuința marelui binefăcător Achim Iser, la care a participat aproape toată inteligența din Clopodia fără deosebire de naționalitate. Clopodia la 8 Dec. 1922. Ioan Albaiu, inv. director.

Mulțămintă publică. Un bun creștin cu numele Svetozar Surdul din comuna Zlatița — care de prezent să află în America dimpreună cu vrednicul ctitor al bisericii noastre Tudor Secula, la indemnul acestuia dăruiește sfintei noastre biserici întru sănătatea sa și a familiei sale frumoasa sumă de 570 Lei.

Deci când le aducem ambilor și pre această cale cele mai călduroase mulțămiri, rugăm pre Bunul Dumnezeu ca jertfa adusă să le-o răsplătească dăruindu-le sănătate și noroc. Naidăș la 7 Decemvre n. 1922. Pentru comuna bisericească, Svetozar Mutașcu, paroh.

† **George Adam**, avocat, președintele partidului național secția Timiș-Torontal, om cinstit și Român bun a încetat din viață la Timișoara și a fost petrecut la groapă Duminecă 10 Decembrie de toți Românii fruntași din Timișoara. Prohodul l-au săvârșit 10 preoți. În numele partidului național a rostit un panegiric Dl Dr. Liviu Cigăreanu. Odihnească în pace și fie-i memoria inecuvântată!

Reducere pentru călătoria cu 50 % pe C. F. R. — conform unui ordin al ministrului — vor avea și primarii comunali, în care scop vor primi legitimații cu fotografii.

Noul președinte al republicii polone e ministrul de externe Gabriel Narutovici, care a fost ales de adunarea națională cu o majoritate de 289 de voturi.

Erupția vulcanilor Etna și Stromboli — după cum primim știrea din Roma — a produs mari pagube în împrejurimi. Valurile de lavă au devastat toate viile. Satele din apropiere au suferit mult. Sunt numeroși răniți.

Grozăvile Turcilor. Turcii după ce au invins pe Greci s'au dedat la cele mai mari barbarii. Între alții mitropolitul Smirnei și-a găsit moartea în cele mai grozave chinuri. Ducându-se cu 2 fruntași greci din Smirna la guvernatorul orașului Nuredin Pașa, ca să ceară încetarea măcelurilor contra Grecilor, a fost dat pe mâna populației turcești întăritate. După ce i-au scos ochii, unghiile și i-au smuls barba, mulțimea a linșat pe venerabilul prelat. Cei 2 fruntași au avut și ei o moarte crudă. Legați de picioare de spatele unui automobil, au fost târați pe stradele orașului în goană nebună, dându-ș sufletul în chinuri oribile.

CONCURSE.

Pentru ocuparea postului de *capelan* pe lângă preotul neputincios Stefan Popa în *parohia* de clasa II-a din *Seleuș* protopresbiteratul Panciovei se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pe lângă următoarele.

Emolumente:

1. $\frac{1}{3}$ parte din sesiunea parohială constătătoare din 34 jugere pământ arător.

2. $\frac{1}{3}$ parte din venitele ștolare, laterale și din birul parohial.

3. După ce rămâne parohia vacantă capelanul va beneficia de locuință liberă în casa parohială de sub Nr. 29/18 conform decisului comitetului parohial din 27 August 1922 p. 11 și al sinodului parohial din 28 August 1922 p. 10, iar până atunci are a să îngrije de locuință, afară de aceea a-și plăti darea după pământul ce-l folosește.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită rugăriile conform normelor în vigoare Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral ortodox român în Vârșet.

Recurenții sunt poftiți a-se prezenta în sfânta biserică din Seleuș în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie cu prealabila încuviințare a Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral.

Seleuș din ședința comitetului parohial ținută în 23 Octombrie 1922.

În conțelegere cu mine:

Comitetul parohial.

Traian Oprea,
protopresbiter adm.

Pentru îndeplinirea postului de preot în parohia III-a de clasa a II-a din **Caransebeș** se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană.“

Emolumentele:

1. Sesiunea parohială și anume:
  - a) Parcela Nr. top. 3188, 3190, 3191 la locul numit „Racovița“ în complex de 2 jug. 896 st. □
  - b) Parcela Nr. top. 6260, 6261, 6262 la locul numit „Balta Sărată“ în complex 7 jug. 407 st. □.
  - c) Parcela Nr. top. 4943, 4953, 4954 la locul numit „sub Teuș“ în complex de 9 jug. 64 st. □.
  - d) Parcela Nr. top. 6423, 6424, la locul numit „Lunca grofului“ în complex de 4 jug. 484 st. □.
  - e) Parcela Nr. top. 932, 933, 934, la locul numit la vii (Zlagna) în complex de 10 jug. 830 st. □.

2. Birul parohial anual câte un leu (1 leu) dela casele românești cari se află în strada Sebeș, strada Târgului, a Punților, a Ierugii, strada Țiganilor, strada General Trașca dela strada episcopului Popea până sus cu casele, cari sunt în colț și au intrare în această stradă, strada Potoc, strada Traian Doda dela strada episcopului Popea până sus cu casele, care au intrare în această stradă, strada Romanilor, strada Ovid, a cimiterului, piața târgului, strada Crucii, strada Varului, strada Decebal, a Jdovinilor. Extravilanele: Peperigul Varului, Peperigul mic, leptura și dealul viilor.

3. Stola uzitată dela boteze, cununii și înmormântări

4. Alte venituri accidentale după epitrafir.

De cortel deocamdată se va îngriji alesul.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiile de concurs P. On. Oficiu protopresbiteral din Caransebeș în termenul prescris.

Se observează că intrucât se va ivi necesitatea a se face schimbare în noua arondare a parohiilor și a sesiunii parohiale, alesul va trebui să se învoiască și supune.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral ort. român concurent.

Nr. 1139 B. ex. 1922.

Acest concurs se publică cu aceea, că având în vedere că orașul Caransebeș este sediul episcopiei și că este neapărat de lipsă ca preoții parohiilor din Caransebeș să fie calificați pentru parohii de clasa I, Consistorul diecezan decide, ca dintre concurenții la aceste parohii vor fi preferiți cu calificația pentru parohii din clasa I. Prin acest decis se aprobă hotărîrea comitetului parohial luată în această privință în ședința din 19 August 1918.

Caransebeș, din ședința consistorială, ținută în 7 Aprilie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecezan dtdo 24 Septembrie 1921 Nr. 4078 B. se scrie concurs pentru parohia de clasa II-a din **Logojel** protopresbiteratul Logojului, devenită vacantă prin abdicarea preotului Nicolae Soșdean, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ cu următoarele

Emolumente:

1. Una sesiune parohială constatatoare din 32 jugere pământ arător.
2. Una grădină intravilană de 1200 m.
3. Stola uzitată.
4. Pentru locuință are a se îngriji alesul preot, afară de aceea a-și plăti darea după pământul ce-l folosește.

Doritorii de-a ocupa acest post să-și trimită rugățile instruate conform normelor din vigoare Prea On. Oficiu protopresbiteral din Logoj și a-se prezintă în vre-o Duminică sau sărbătoare cu prealabila învoire a protopresbiterului tractual în sf. biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântarea și oratoria bisericească, însă nu în ziua alegerii.

Logojel la 12 Decembrie 1921.

3-3

Lazăr Borlovan

președ. com. par.

Ioan Popescu

not. com. par.

În conțelegere cu mine *Dr. George Popoviciu* Protopresb. Nr. 5278 B. ex 1921.

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii și a decisului consistorial dtdo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat și la valoare de concluz sinodal srb Nr. prot. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatorați a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 2 Maiu 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Pe baza ordinațiunii venerabilului Consistoriu dtdo 4. Iulie 1922 Nr. 1806 B. ex 1922 să scrie concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“ pentru ocuparea postului de *capelan* pe lângă neputinciosul preot *George Mihailovici* la parohia de clasa II. din comuna *Sasca-română*.

Emolumentele sunt:

1. $\frac{2}{3}$ din sesiunea parohială.
2. Venitele stolare uzitate.
3. Birul parohial uzitat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recursele, instruate conform Statutului organic bis. și regulamentului pentru parohii adresate comitetului parohial din *Sasca-română*, P. On. Oficiu protopresbiteral al Bisericii-albe la *Vârșăț*. Recurenții au a-se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în s. biserică din *Sasca-română*, însă nici decum în ziua alegerii, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și oratorie.

Oficiul protopresbiteral al Bis.-albe.

Devenind vacantă *parochia* a II din *Șemlacul mare* prin moartea părintelui Aurel Nemoian, comitetul parohial escrie concurs pentru îndeplinirea postului de paroh al acestei parohii de clasa III, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumente :

1. Folosița sesiunii parohiale constatatoare din 30 jug. pământ arător.
2. Stola și de fum 10 litre și de juger 1 litra grâu curat ca bir parohial uzitat.
3. Nedispunând parohia de casă parohială, alesul se va îngriji însuși de locuință.

Toate dările după venitele împreunate cu această parohie le va solvi parohul ales.

Rugările de concurs ajustate conform normelor din *Vigoare* să se subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiteral gr. or. român din Vârșeț.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a se prezenta odată în Sf. Biserică spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a P. O. D. Protopop.

Din ședința comitetului parohial ținută în Șemlacul-mare la 25 Septembrie (8 Oct.) 1922.

În conțelegere cu mine: **Comitetul parohial.**

Traian Oprea, 3—3
protopresbiter.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Conzistoriu diecesan dato 4 Iulie a c. Nr. 1756 B. din anul 1922, se escrie concurs pentru ocuparea *parohiei* vacante de clasa a II-a din *Vrâniuț* cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele :

1. O sesiune parohială constatatoare din 30 jugere pământ arător.
2. Un intravilan de 600 st. □ la Nr. cas. 56.
3. Un estravilan de 200 st. □ și altul de 80 st. □.
4. Birul parohial.
5. Stola uzitată.

Se observă că în lipsa de casă parohială, alesul preot va avea să se îngrijească singur de locuință.

Doritorii de ocupa acest post au să-și trimită concursese instruate conform Statutului organic și Regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial din Vrâniuț, la Oficiul protopresbiteral al Bisericii-albe, în Vârșeț.

Concurenții sunt poftiți să se presintă în vre-o Duminică sau sărbătoare la sf. biserică pentru a-și arăta desteritatea în cântarea bisericească și oratorie.

Vrâniuț, din ședința comitetului parohial ținută la 21 August 1922.

În conțelegere cu mine: **Comitetul parohial.**
Traian Oprea, 3—3
protopresbiter.

Spar-und Vorschuss-Consortium (Beamten-Verein) în Caransebeș, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung sub lichidare.

Publicarea rezultatului final.

Pentru descărcarea subscrișilor de obligământul luat, se anunță ca ultima dare de seamă publică, că *expirând* la 11 Septemvrie 1921 termenul de lichidare al firmei desființate „Spar-und Vorschuss Consortium (Beamten-Verein) în Caransebeș, astfel toate activele și pasivele acesteia au trecut definitiv și legal-conform publicării din *Gazeta oficială* Nr. 49 1920. Nr. 64 și 65 din 1921 — asupra institutului de credit și comerț „Banca Bănătuului“ societate pe acții în Caransebeș, care prin transmitere a preluat în proprietate toate negociațiunile Consortiului lichidat, rescumpărând cvotele cu acții și respective lichidând membrii repășiți despre ceace în sensul Art. 206 din legea comercială s'a stabilit următoarea :

Situație ca rezultat final cu 31 August 1920

data terminării cu lichidarea Consortiului desființat.

A C T I V A

P. A S I V A

	Lei	B.		Lei	B.
Numărar în cassa	58.871	46	Capital de cvote rescumpărat cu acții	249.000	—
Credite cambiale cu ipotecă și personale	154.229	45	Fondul de rezervă	25.500	—
Credite cu obligații	6.331	50	Depuneri spre fructificare	140.369	75
Credite în cont curent	146.743	30	Depozite de cassa	29.228	17
Obligații din împrumutul statului ungar	10.620	—			
Casa institutului din Str. Episcop Popasu No. 384/12	63.994	81			
Diverși debitori	2.942	40			
Mobilier	365	—			
	444.097	92		444.097	92

Caransebeș la 12 Decembrie 1922.

L I C H I D A T O R I :

Alexandru Bălaș m. p., Dr. Dimitrie Cioloca m. p., George Frățilă m. p., Dr. Alexandru Morariu m. p.
Constantin Pepa m. p.

C E N S O R I :

Dr. Constantin Popasu m. p., Ioan Dobromirescu m. p., Petru Popovici m. p.